

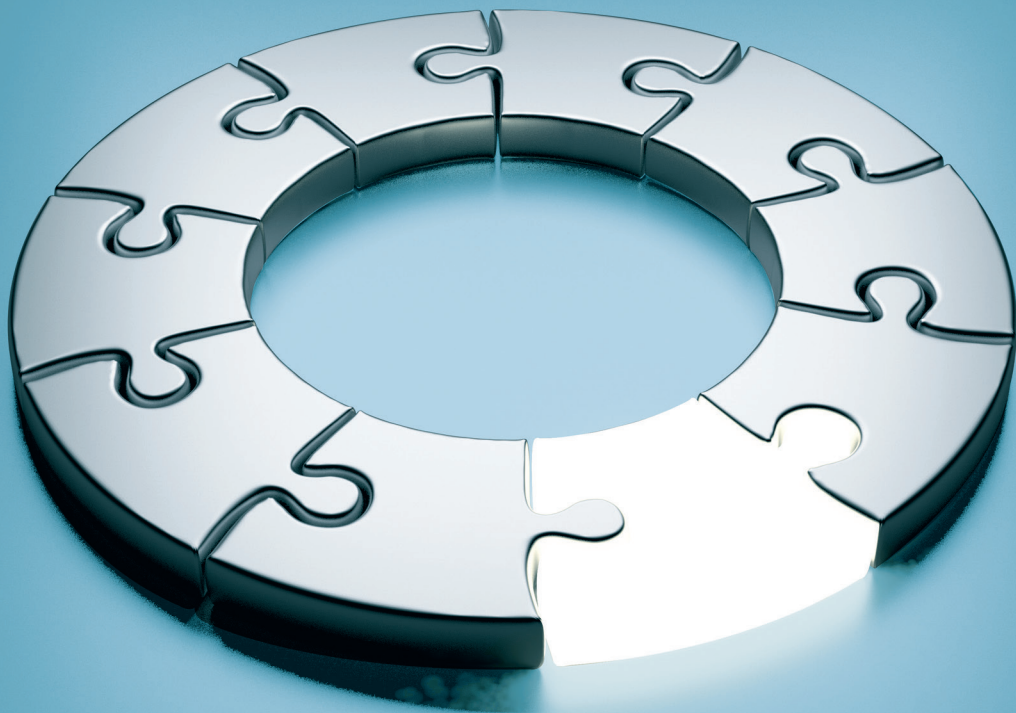
EUROPEAN
CANCER
PATIENT
COALITION

DRUŠTVO
ONKOLOŠKIH
BOLNIKOV
SLOVENIJE

Kaj je imunoonkologija

Vodnik za bolnike

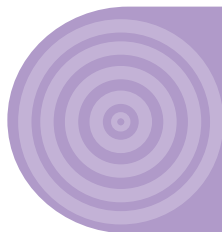
Namen brošure

Znanstveniki po vsem svetu že desetletja proučujejo vlogo, ki jo v boju proti raku lahko igra **imunski sistem**.

Šele pred kratkim pa so odkrili, da ima **imunoonkološka terapija** trajne protirakave učinke za bolnike, ki so imeli prej na voljo le maloštevilne oblike zdravljenja.¹⁻³ Terapija, ki pomeni preboj⁴ na področju zdravljenja bolnikov z rakom, bi lahko korenito spremenila zdravljenje številnih vrst raka.⁵

Namen brošure je razložiti bolnikom, kakšna je nova terapija, kako se razlikuje od obstoječih oblik zdravljenja in kakšna bo njena vloga v prihodnjih letih.

Kaj je imunoonkologija

Pri imunoonkološki^a terapiji se uporabljajo zdravila, ki za boj proti raku izkoriščajo imunski sistem telesa.

Imunski sistem je naravni obrambni sistem telesa. Gre za skupek organov, celic in posebnih molekul, ki pomagajo pri zaščiti pred okužbami, rakom in drugimi boleznimi. Ko drug (tuj) organizem, npr. bakterija, vstopi v telo, ga imunski sistem prepozna in napade ter tako prepreči, da bi povzročil škodo telesu. Ta proces se imenuje imunski odziv.

Ker se rakave celice zelo razlikujejo od normalnih celic v telesu, jih imunski sistem napade takrat, ko jih zmore prepoznati. Vendar pa rakave celice pogosto izrabijo različne možnosti, da so videti kot normalne, tako da jih imunski sistem včasih ne prepozna kot nevarne. Poleg tega se lahko, podobno kot virusi, sčasoma spremenijo (mutirajo) in se tako izognejo imunskemu odzivu. Naravni **imunski odziv** na rakave celice pogosto tudi ni dovolj močan, da bi se jih ubranil.

Imunoonkološka terapija aktivira človekov imunski sistem tako, da je zmožen prepoznati in uničiti rakave celice.

Zakaj je imunoonkološka terapija drugačna

Ta terapija se osredotoča na **imunski sistem** telesa namesto na sam tumor.

Imunskemu sistemu omogoča selektivno **prepoznavanje in napadanje rakavih celic**.

Imunski sistem opremi z **dolgoročnim spominom**, da se lahko nenehno prilagaja raku, s čimer zagotavlja trajno, dolgoročno odzivanje na to bolezen.

^a Prosimo, upoštevajte, da imunoonkološka terapija sodi v širšo kategorijo oblik zdravljenja, ki jih imenujemo imunoterapija.

Kakovostno dolgoročno preživetje za bolnike

Dokazi, pridobljeni na podlagi kliničnih preskušanj, kažejo, da lahko učinki imunoonkološke terapije na rakave celice **trajajo dlje časa** in lahko usposobijo imunski sistem za boj proti rakavim celicam tudi po remisiji.

Ta dragocena lastnost imunoonkološke terapije prinaša upanje za dolgoročno, kakovostno preživetje številnim bolnikom, za katere je bila napoved v preteklosti zelo slaba.¹⁻³

Poleg tega so stranski učinki, povezani z imunoonkološko terapijo, v primerjavi s številnimi drugimi protirakavimi terapijami lažje obvladljivi.

Imunoonkološka terapija ima lahko ključen pozitiven vpliv na bolnikovo možnost, da se vrne na delo ter zaživi zdravo in ustvarjalno življenje.

Proti katerim vrstam raka deluje

Imunoonkološka terapija deluje na **širok spekter različnih vrst raka**.

Danes je na voljo bolnikom z napredovalim melanomom¹ in rakom prostate³, trenutno pa proučujejo še njeno delovanje na številne druge, težko ozdravljive vrste raka.²

Katera zdravila so na voljo bolnikom

Nekaj oblik imunoonkološke terapije je trenutno v postopku odobritve za zdravljenje bolnikov v Evropi, ki trpijo za napredovalim melanomom,¹ pljučnim rakom, rakom širokega črevesa, rakom ledvic, rakom prostate in za drugimi vrstami raka.

Številne druge oblike terapije se trenutno proučujejo v kliničnih preskušanjih, bolnikom pa bodo morda na voljo že v prihodnjih nekaj letih.

Vsaka evropska država ima vzpostavljen lasten sistem za sprejem financiranja in povrnitev stroškov inovativnih zdravil, zato bodo lahko posamezne oblike imunoonkološke terapije v nekaterih državah na voljo prej kot drugje.

Kaj to pomeni za vaše zdravljenje

Po pričakovanjih naj bi imunoonkološka terapija v naslednjih letih postala pomemben del protirakavih terapij – skupaj s kirurgijo, radioterapijo, kemoterapijo in s terapijo s protitelesi proti tarčam izraženih tumorskih receptorjev (monoklonska protitelesa).⁶

Znanost o imunoonkologiji je še vedno na razvojni stopnji, zato so številna vprašanja s tega področja za zdaj še brez odgovora. Tako na primer imunoonkološka terapija ne deluje pri vseh bolnikih, zato je veliko raziskav namenjenih ugotavljanju, zakaj se nekateri bolniki odzivajo le na določene vrste terapije.

Zato je pomembno, da onkologi še naprej iščejo **ažurne informacije** o imunoonkološki terapiji – prav tako pa tudi bolniki, da se bodo o možnostih zdravljenja in o najustreznejših rešitvah lahko pogovarjali s svojim zdravnikom in z zdravstveno ekipo.

Nekaj besed o brošuri

Pričujočo brošuro smo zasnovali zato, da bi bolnikom pomagali bolje razumeti imunoonkološko terapijo – novo obliko zdravljenja raka, pri kateri za boj proti tej bolezni uporabljamo **imunski sistem**.

Dokument je izdelala **Evropska strokovna skupina za imunoonkologijo [European Expert Group on Immuno-Oncology]**, neodvisna mreža organizacij bolnikov, onkologov, raziskovalcev in oblikovalcev zdravstvene politike iz vse Evrope, ki med seboj sodelujejo in skrbijo, da so najučinkovitejša izmed novih oblik zdravljenja na voljo bolnikom, takoj ko je to mogoče.

Prosimo, da se za več informacij obrnete na Mihaelo Militaru, ki je dosegljiva na e-naslovu: mihaela.militaru@ecpc.org.

*Drugi člani Evropske strokovne skupine za imunoonkologijo so:

Francesco de Lorenzo (European Cancer Patient Coalition); Philippe de Backer, poslanec v Evropskem parlamentu; Cristian Silviu Busoi, poslanec v Evropskem parlamentu; Cedrik M. Britten (Association for Cancer Immunotherapy [Združenje za onkološko imunoterapijo]); Marc van den Bulcke (Institute of Public Health [Inštitut za varovanje zdravja], Belgija); Szymon Chrostowski (Let's Win Health Foundation [Fundacija Let's Win Health], Poljska); Edith Frenoy, European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations (EFPIA); Christoph Huber (Association for Cancer Immunotherapy [Združenje za onkološko imunoterapijo]); Burçak Karaca (Turkish Immuno-Oncology Society [Turško imunoonkološko združenje]); James Larkin (Royal Marsden Hospital [Bolnišnica Royal Marsden], Združeno kraljestvo); Cilia Linssen (Lung Cancer Europe [Evropski center za rak pljuč]); Olivier Michielin (European Society for Medical Oncology [Evropsko združenje za medicinsko onkologijo]); Mihaela Militaru (European Cancer Patient Coalition); Ingrid van den Neucker (European CanCer Organisation [Evropska organizacija CanCer]); Francisco Ventura Ramos (Portuguese Institute of Oncology [Portugalski onkološki inštitut], Lizbona).

The ROYAL MARSDEN
NHS Foundation Trust

Pričujoča strokovna priporočila je zbrala in uredila družba SHW Health Ltd. ob finančni in organizacijski pomoči družbe Bristol-Myers Squibb – za stroške srečanj, oblikovanja in tiskanja tega dokumenta. Čeprav je sponzor dodal komentarje, vsebina dokumenta odraža skupno mnenje članov strokovne skupine, ki so imeli pri njegovem nastajanju popoln uredniški nadzor.

Več informacij

Vsak bolnik bi se moral o možnosti IMUNOONKOLOŠKE terapije za svoj primer bolezni vedno najprej posvetovati s svojim onkologom, zdravstveno ekipo in s splošnim zdravnikom.

Akademija za imunoonkologijo pri ECPC [ECPC Immuno-Oncology Academy] (IOA) si kot skupna pobuda ECPC in skupnosti onkoloških raziskovalcev prizadeva omogočiti zanesljiv in preprost vir informacij o imunoonkologiji za bolnike in splošne zdravnike, ozaveščati družbo o možnostih imunoonkologije in pospeševati razvoj zdravstvenih politik, povezanih s tem področjem. Glavni rezultat dela Akademije za imunoonkologijo bo spletna stran, zasnovana predvsem za bolnike, po načelu uporabnosti in transparentnosti.

Obiščite www.ecpc.org

The Cancer Research Institute [Inštitut za raziskave raka]:

www.cancerresearch.org/cancer-immunotherapy/what-is-cancer-immunotherapy

Zgodbe bolnikov – rešitev za zdravljenje raka: www.theanswertocancer.org/

Seznam trenutnih kliničnih preskušanj: www.clinicaltrials.gov

Imunoonkologija – nov način zdravljenja raka (Immuno-oncology: a new cancer treatment modality): www.youtube.com/watch?v=_HU07kVhRRU

Reference

- 1 Hodi FS, et al. Improved survival with ipilimumab in patients with metastatic melanoma. *N Engl J Med* 2010; 363:711-723.
- 2 Cancer Research Institute. What is cancer immunotherapy? 2014. <http://www.cancerresearch.org/cancer-immunotherapy/what-is-cancer-immunotherapy#sthash.b4NeQEhi.dpuf>
- 3 Kantoff PW, et al., IMPACT Study Investigators. Sipuleucel-T immunotherapy for castration-resistant prostate cancer. *N Engl J Med* 2010; 363:411-422.
- 4 Couzin-Frankel J. Cancer Immunotherapy. *Science* 2013; 343(20 Dec):1432-1433.
- 5 American Association for Cancer Research. AACR Cancer Progress Report 2013 *Making Research Count for Patients: A Continual Pursuit*. 2014.
- 6 Immuno-oncology: a new cancer treatment modality. Video address by Professor Rolf Stahel, president of the European Society for Medical Oncology on the occasion of the European Parliament workshop on immuno-oncology, 5 December 2013. 5-12-2013. https://www.youtube.com/watch?v=_HU07kVhRRU